

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CHELSEA 3878

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

Entered as Second Class Matter, September 2, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 2, 1930. — ČETRTEK, 2. JANUARJA 1930.

TELEFON: CHELSEA 3878

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

STRASNA KATASTROFA V ŠKOTSKEM GLEDALIŠČU

DVAINSEDEMDESET OTROK JE ZGORELO OZIROMA BILO DO SMRTI POMANDRANIH

V škotskem gledališču je izbruhnila vsled požara panika, in dvainsemedeset otrok je našlo smrt. Pretresljivi prizori pred gledališčem in v mrtvačnici. — Kaj je povzročilo nesrečo, se zaenkrat še ni dalo dognati. — Reševalna akcija.

PAISLEY, Škotska, 1. januarja. — Dva in sedemdeset otrok, v starosti med osemnajstimi meseci in štirinajstimi leti je našlo smrt v Glen Motion Picture. V gledališču je včeraj popoldne izbruhnila panika, ko se je unel film v delavnici operatorja. To je bila najhujša nesreča v zgodovini angleške filmske industrije.

Gledališče je bilo natlačeno polno z nekako dva tisoč otroci pri neki posebni predstavi, ki je bila del škotske proslave Novega leta. Naenkrat pa je priletel operator iz svoje celice, noseč zvitek gorečega filma. S pomočjo gledališkega upravitelja ga je vrgel iz poslopja, a še predno je bilo mogoče pregnati dim in škodljive pline, se je pričela panika in več ducatov otrok je bilo pomandranih do smrti ali pa zadušenih od strupenih plinov. Sedem in trideset poškodovanih se nahaja v bolnicah.

Očividci izjavljajo, da niso videli nikakih plamenov, pač pa je prihajal iz celice operatorja dušec plin, predno so pričeli otroci bežati proti izhodu za kulisami. Majhni otroci so popadali po tleh in naenkrat je bila živa masa visoka več čevljev. Jokajoče matere so se zbirale na cestah pred gledališčem.

Mrtve in ranjene otroke so z ambulancami prevažali v bolnice. Stariši so se zbirali krog mrtvačnice, kjer se je nahajalo 69 trupel. Ljudje so smeli vstopiti le posamič, da identificirajo svoje drage. Nekatere družine so izgubile po tri otroke. Načelnik požarne brambe je sporočil, da je dospel dve minuti zatem, ko je bil oddan alarm, na lice mesta, in takoj pričel z rešilno akcijo.

ISKANJE EIELSONA

IZGREDI NA SAMOI

Young, eden reševalnih letalcev, je mnenja, da sta bila ameriška letalca prisiljena od megle prijeti na Wranglovec otoku.

NOME, Alaska, 21. decembra. — Avijatik Ed Young, je sporočil iz Alaski, da sta Karl Ben Eielson in Earl Borland najbrž še živa in da jih bo mogoče najti na južni strani Wranglovega otoka. Wrangel otok leži direktno severno od North Cape, kjer je zamrzenjen v led parnik "Nanuk".

V svojem zadnjem poročilu je reklo avijatik Young:

— Na poletu na Istočni rt ter na drugih poletih smo naleteli na močan severozidni veter, ki je piha dolgo časa. Prinesel je gosto meglo iz Arktičnega morja, ki je polnoma zakrila severno obal Stewart polotoka, Beringovo otino in severno obal Sibirije.

Moja teorija se glasi, da je bil Eielson zajet nad meglo ob sibirski obali, da je severni veter se vedno pihal in da se je spustil k morju na kratko razdaljo. Če je storil tako, je moral razločno videti južno stran Wranglovega otoka. Razmere na obali in ob Rogers Harbor so bile take, da mu je bilo mogoče pristati. Taka nesreča Jima je vselej možnost, da zopet odletita in sedaj žalostno žalju ne doseže pomoč.

LINDBERGH JE NAJBOLJ OBČUDOVAN

Dijaki v Maine so označili Lindbergha kot človeka, katerega najbolj občudujo. — Za njim so znati, Edison in Hoover.

AUGUSTA, Mine, 31. decembra. Odgovor na vprašalno polo, ki je bil poslana več kot 3000 dijakom, ki so dovršili zadnjega junija šolo, so pokazali, da si je večina njih izbrala za svoje geslo četrto božjo zapoved: — Spošt očeta in mater, da pa je polkovnik Charles Lindbergh sedaj živeč značaj, katerega najbolj občudujo.

"Mati" je bila takoj druga na vrsti. Edison je bil na tretji in predsednik Hoover četrti. Odgovori na vprašalno polo, katere je razposlal komitej šolskih ravnateljev in vzgojni departmanti države Maine, so bili objavljeni danes.

Skoro dva tisoč dijakov se je zavezalo za osemnajsti amendment, s katerim 500 nadaljnih se je izreklo proti njemu. Dvanajst jih je odobrilo prohibicijo, a niti eden sedanega prohibicijske postave.

Skoro 95 odstotkov deklej je, ki nameravajo postati učiteljice, bolniške strežnice ali pa stenografske Avijatika in druge mehanične znanosti zavzemajo prvo mesto med različnimi poklici po mnenju dikov.

GDANSK IN KONFERENCA V HAAGU

GDANSK, Prosta država, 1. januarja. V posebni noti na reparacijsko komisijo zahteva gdanski senat, naga pripuste k drugi haški konferenci, da se bo lahko prosto mesto udeležilo konečnih posvetovanj glede reparacijskega problema.

Vlada utemeljuje svojo zahtevo s tem, da je treba smatrati Gdansk za neko vrsto nadsestvene države in to je že poprej potrdila konferanca poslanikov, ki se je sestala v Parizu.

Vlada upa doseči, da bodo prihaških razpravah črtani vsi dolgov, kateri bi moralno plačati zavezničkom mesta Gdansk.

KARDINAL HAYES V SAN REMO

SAN REMO, Italija, 31. decembra. — Kardinal Hayes, ki bo preživel deset dni ob italijanski Rivieri, je dospel včeraj semkaj iz Napolja na jahti George McDonalda iz New Yorka. Vrnili se bo v Napolj, da se vkrca za Združene države.

NOV NAČIN ZA ODSTRANJEVANJE SNEGA

V New Yorku delajo poskuse z novim sredstvom za odstranjevanje snega. Sneg poljava s kalcijskim kloridom nakar se sproti izpreminja v slano vedo.

INDIJCIZA ABSOLUTNO NEODVISNOST

Indijski nacionalistični kongres je soglasno sprejel resolucijo, naj se prekine vse politične vezi z Anglijo.

AHORE, Indija, 1. januarja. — Na kongresu indijskih nacionalistov je bila včeraj sprejeta resolucija Mahatme Ghandija, ki zahteva polno neodvisnost Indije.

PITTSBURGH, Pa., 1. januarja. Četrta narodna konvencija International Labor Defense se je pričela tukaj v delavskem liceju. 238 delegatov je bilo navzočih.

Le deset držav ni poslalo zastopnikov in nekako štirideset črncev je bilo med delegatimi, med njimi tudi več Mehikancev.

Prava akcija kongresa je bila javna demonstracija proti vodstvu Monongahela hotela, ki ni hotelo dovoliti črnskim delegatom prostora. Nekako dvesto prijateljev iz Pittsburgha je odkorakalo s par sto delegatimi pred hotel, kjer so voditev zahtevali, naj se dovoli črnskim delegatom sestavo v hotelu pod istimi pogojimi kot njih belim tovarisci.

Zahteva za Indijo doministični status.

Anglija pa ni ugodila prošnji Indijcev, in nacionalistična stranka je odgovorila s proglašitvijo popolne neodvisnosti.

Sprejeta je bila Ghandijeva resolucija, ki zahteva pasivni odpor oziroma samovladje za Indijo.

FRANC. ŽELEZNICA MORAO BITI TREZNI

PARIZ, Francija, 1. januarja. — Železniški ravnatelj Raul Dautry je izjavil včeraj, da bo vsak francoski železničar brez pogojno odpuščen, katerega bodo zasačili prijanega v službi. — Nadalje bodo zdravnički preiskovali vse železničarje ter odbrije one, ki so jim vsled pisanja živel oslebeli. Vsi takaj železničarji bodo penzionirani. Ravnatelj je rekel, da se bo to zgodilo iz razlogov varnosti in da ne tiči za tem nobena suhaška propaganda.

PISATELJ REMARQUE SE JE PONESREČIL

PERLIN, Nemčija, 30. decembra. — Avtor knjige "Nič novega na zapadnih frontih", Erich Maria Remarque se je težko ponesrečil v neki avtomobilski nezgodi. Nahaja se v bolnišnici, in zdravnikl upaja, da se mu bo kmalu obrnilo na boljše.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

PLEMENSKO SOVRAŠTVO

Vodstvo hotela je zavrnito črnce. — Važni sklepi na zborovanju. Policia je pretila z aretacijami.

BERLIN, Nemčija, 1. januarja. — Državni predsednik Hindenburg je vložil tožbo proti listu "Der Angriff", katerega izdaja državoborski poslanec Goebel, tožbo radi razjaljenja časti, radi članka, ki je nosil naslov: Ali Hindenburg še živi?

Članek je izšel v nedeljo na prvi strani ter je bil opremjen s karikaturom. V njem se očita državnemu predsedniku, da ni glasoval proti Youngovemu načrtu, ker so mu le njegovi židovski in marksistični svetovalci drugače nato.

Ob prički novega leta je izdal predsednik Hindenburg proklamacijo na nemško Reichwehr in na mornarico, v kateri jima iskreno čestita pri doseglih uspehih. Razteganje vsebuje proklamacijo le en odstavek, v katerem izjavlja, da je njih glavna dolžnost pokoritvena ter zvesto izpolnjevanje dolžnosti.

Obrambni minister Groener je izdal pozdravilo, v katerem izjavlja, da je bil opremjen s karikaturom, da takoj nemški narod važno zunanje in notranje odločitve in da mora Reichwehr stati nad strankami in politič. spori ter služiti izključno le republike.

Na sličen način sta se izrazila tudi načelnik armade Heye in načelnik mornariškega vodstva, admirala Raeder.

POŠTA IN DNEVNKI

V Ženevi zboruje pod predsedstvom lorda Barnhama, urednika "Daily Telegrapha", mednarodna konferenca za izboljšanje poštne promete z dnevniki in časopisi. Konferenca se je zahvalila Zvezni narodov, ki je dala pobudo za to posvetovanje. Natisnila je poročilo, iz katerega je razvidno, da se je natisnilo leta 1923, na zemlji dnevnih 35 milijonov 700 tisoč izvodov listov. Zdaj bo to število še večje. Na Angleškem samem izhaja 2400 dnevnikov in imajo nekateri po en milijon izvodov dnevnih naklade. V Parizu samem se tiska nad 100 dnevnikov. Na Nemškem so imeli leta 1926, 3812 dnevnikov. Sovjetska vlada je poslala prvo število dnevnika "Narjan vinder" (Rdeči tečajnik) v samojedskem jeziku, ki je izšla 22. nov. lani. Izhaja v samojedski prestolici, vasi Televiščen, in je splet prvi list v tem jeziku.

HEYE JE POSTAL GENERALNI POLKOVNIK

BERLIN, Nemčija, 1. januarja. — Časopis je z navdušenjem pozdravilo francosko-nemško pogodbo, ki je bila podpisana v torek v Parizu.

Pogodba določa, naj se prenehajo likvidacije nemškega premoženja v Franciji in v kolonijah.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

HINDENBURG SE NE PUSTI ZMERJATI

Očital mu je, da je židovski in marksistični svetovalec. — Predsednik je vložil tožbo proti listu "Der Angriff".

BERLIN, Nemčija, 1. januarja. — Državni predsednik Hindenburg je vložil proti listu "Der Angriff", katerega izdaja državoborski poslanec Goebel, tožbo radi razjaljenja časti, radi članka, ki je nosil naslov: Ali Hindenburg še živi?

Članek je izšel v nedeljo na prvi strani ter je bil opremjen s karikaturom. V njem se očita državnemu predsedniku, da ni glasoval proti Youngovemu načrtu, ker so mu le njegovi židovski in marksistični svetovalci drugače nato.

Ob prički novega leta je izdal predsednik Hindenburg proklamacijo na nemško Reichwehr in na mornarico, v katerem izjavlja, da je bil opremjen s karikaturom, da takoj nemški narod važno zunanje in notranje odločitve in da mora Reichwehr stati nad strankami in politič. spori ter služiti izključno le republike.

Rusi so bili zreli, ko so se Kitajci polstali Istočne kitajske železnice, pri kateri so bili uslužbeni. Obdolženi so bili, da so hujskali na upor proti nacionalistični vladi.

Polagoma se bo vse zlepja razložilo. In Rusija se ne bo borila proti Kitajski, ker je skoro cel svet proti njej.

POGOĐBA MED FRANCIJO IN NEMČIJO

BERLIN, Nemčija, 1. januarja. — Časopis je z navdušenjem pozdravilo francosko-nemško pogodbo, ki je bila podpisana v torek v Parizu.

Pogodba določa, naj se prenehajo likvidacije nemškega premoženja v Franciji in v kolonijah.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo v Italijo

Din 500	\$ 9.35	Lir 100	\$ 5.75
" 1000	\$ 18.50	" 200	\$ 11.30
" 2500	\$ 46.00	" 300	\$ 16.80
" 5000	\$ 91.00	" 500	\$ 27.40

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President   Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
316 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	za pol leta	\$3.50
da pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni nedelj in praznikov. Doprisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bavoli pošiljati po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališča naznamo, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2878

"MIR NA ZEMLJI"

Nekateri ljudje so zatrudno prepričani, da bo najlažje uveljaviti svetovni mir, če bodo vse države dobro pripravljene na vojno.

Države se bodo bale druga druge ter si ne bodo upale rizikirati napovedi vojne.

Eden teh gospodov je tudi Francis P. Garvan, predsednik Chemical Foundation.

Pred kratkim je objavil Garvan v nekem zelo razširjenem listu članek, ki je kot nalač za sedanji čas.

Po Garvanovem mnenju bo kemija pripravila svetu mir, ne pa pacifisti.

Njegove besede zaslužijo temvečjo pozornost, ker so bile objavljene v svetem božičnem času.

— Mirovne pogodbe, — pravi Garvan, — so cunje papirja, ki nimajo nobene veljave. Mir bodo zajamčili strupeni plini, ki se varijo v kemikovem laboratoriju.

— Če bo pa navzlie temu izbruhnila bodoča vojna, bo kratka ter se bo končala brez posebnega prelivanja krvi. Strupi v solidni, tekoči in plinski obliku, bodo napadali bojujoče se z vsake fronte, v posebno obilni meri pa iz zraka.

— Vojaku ne bosta koristila niti jeklena čelada, niti jeklen prsní štit. Zavarovati se bo moral proti plinom, ki povzročajo smejanje, solzenje, kašlj, kihanje, dušenje in bljuvanje.

— Ozračje bo polno eksplozivnih snovi, trupeni oblaki dima se bodo vlačili po nebu še dneve in tedne po završenem boju, strup bo vse brez izjeme kot kuga uničeval.

— Prebivalstvo bo umiralo v masah, mesta se bodo rušila, letina bo uničena, transportacija bo ohromljena, ladje se bodo potapljalne.

— Ko se je začela vojna je poznala znanost trideset smrtonosnih plinov. Danes jih poznata nad tisoč.

POMEMBNE BESEDE

Prijatelj našega lista nam je poslal zanimiv članek, iz katerega objavljamo naslednje:

— Kaj mislite o Sloveniji in o novi Jugoslaviji? Ali bo mala Slovenija prevedrila vihar, ki že deset let buta ob njo, ali bo vihar (Italija) zajel zeleno in hribovito Prešernovo deželo?

— Čim bolj premišljujem naš narod, njega neslogo, njegovo oboževanje vsega, kar je tuje itd., tembolj prihajam do prepričanja, da bo Mussolini povečal svojo deželo na stroške naše domovine. K temu ga mora posebno vzpodobujati uspeh, ki ga je dosegel na Krasu in v Primorju. Kako hitro so nekateri tamošnji Slovenci izpremenili svoja imena, kako hitro so se priučili italijansčine in kako naglo so pozabili na svojo narodnost. Vse to je dosegel Mussolini brez vsakega posebnega napora.

— Kdo bi prišel primorskim Slovencem na pomoci? Niti Bog ne. Kajti naš pregovor pravi: "Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal." Morda sem preveč črnogled, toda sleherni mi bo priznal, da se igra Italija z našimi ljudmi kot mačka z miško.

— Kaj pa mi v Združenih državah? Ali smo že kdaj kaj resnega poskusili, kot bi poskusil kak drug narod, ki bi se nahajal na našem stališču? Mussolinija in njegove fašiste zmerjam, to je pa vse, kar znamo. Kaj bi na primer treli napravili, če bi bili na našem mestu? Toda zakaj bi se bavili s tem bolestnim predmetom, kajti matavjal, ki ga imamo za gradnjo, je preslaboten, pa tudi

DVA VOJAŠKA ZDRAVNIKA PRED SODIŠČEM

Pred vojnim sodiščem za častnike v Beogradu sta dva vojaška zdravnika dr. Rihard Jug in Mihajlo Andrianov. Proces je bil iz sodnomedicinskega vidika zelo zanimiv. Oba zdravnika sta bila obtočena, da sta zakrivila smrt vojaka mariborskega vojnega okruga Anton Pernega. Obračunava je pa pokazala, da nista kriva in zato sta bila oproščena.

Dr. Rihard Jug je sanitetni polkovnik in načelnik sanitetskoga oddelka dravske divizijske oblasti. Kot odličen kirurg je v Ljubljani in v Sloveniji splošno znan. Medicinsko fakultete je dovršil v Gradcu. Za zasluge v vojaški službi je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje. Mihajlo Andrianov je kontroglualni vojaški zdravnik 40. pešpolka "Triglavskega" v Ljubljani. Rodom je iz Poltave v Rusiji, a medicinsko fakulteto je absoluiral v Harkovu.

Vojno ministrstvo je odredilo, da se dvigne proti obema vojaškim zdravnikoma obtočba in kot državni tožilec je nastopal vojnosodni major Slavko Miletic. Dr. Rihard Jug je bil obtočen, da je kot šef internega oddelka dravske stalne vojne bolnice zapovedal v bolnični uslužbenemu mesterju Ivanu Korinu, naj v načavnosti dežurnega zdravnika Andrianova s pomočjo pantostata elektrizira rekruta mariborskega vojnega okroga Antona Pernega, ki je bil v bolnici na operiranju zaradi gluhomostenosti.

Treba je bilo ugotoviti, ali je Perneg res gluhomosten ali pa simulant. Vojaka so res elektrizirali, toda takoj po elektriziranju je umrl. Smrt je nastopila po mnenju državnega tožilca zlasti zato, ker Perneg zaradi timolimfatičnega stanja ni mogel prenesti električnega toka.

Mihajlo Andrianov je bil obtočen, da kot dežurni zdravnik dravske stalne bojne bolnice 20. maja 1928. ni znal ravnat s pantostatom, z aparatom za faradiziranje. V sobi za prevajanje je dal elektrizirati vojaka Anton Pernega, ki je simuliral gluhomosten, da bi ga prisili spregovoriti. Nastorila je paraliza sreca in vojak je umrl.

Dr. Jug je v zagovoru trdil, da je postal Pernega na elektriziranje ne kot simulanta, temveč kot živčno bolnega. Po zdravniški vedi se leči taka bolezen z elektriziranjem. S pantostatom pa lahko elektrizira vsak človek, ker to ni nevarno za zdravje in življenje in je aparat sam tako konstruiran, da ga lahko upravlja vsak človek. Na istem aparatu elektrizirajo v vojni bolnici živeno bolne že nad 10 let. Per-

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

DUPLIKATI RAZNIH DOKUMENTOV.

KAJ TREBA STORITI, AKO KDO IZGUBI IZVIRNIK?

"Immigrant Identifications Cards". Inlike, naj pazijo na izgubljene dokumente.

Začenši od 1. julija 1928. vsak priseljencev, ki je zakonito priznani, je bil izdani "Immigrant Identification Card". Ta karta je bil v Združenih državah, dobiva takozvano karto identitete (Identification Card). To karto dobivajo vsi kvotni in izvenkvotni priseljenci razen onih priseljencev, ki prihajajo kot dijaki. Ta karta pravljiva ameriški konzul, kadar izdaje visto priseljencu, ali ta je takoj ne dobi v roki. Konzul jo priloži visto in priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, da je takoj ne dobi v roki. Konzul jo priloži visto in priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določene v "vkorist priseljencu, ki se z njim lahko legitimira, ko zaprosi za prvi papir ali za permit (povratno dovoljenje po obisku v starom kraju) itd."

Radi tega naturalizacijski urad zahteva od vsakega priseljencev, ki je bil priznani, da izdaje visto priseljencu, ki je bil priznani, do vrednosti določ

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MOJA URA

Moja lepa nova ura je šla pol-drug leta, ne da bi se prehitelovali ali ustavljala in ne da bi se ji v kolesju kaj pokvarilo. Končno sem prišel do tega, da sem smatral nje navedbe časa in ure za neznotljive in nje telesno sestavo in zgradbo njenega okostja za nemlinjivo.

A tedaj sem pustil nekega večera, da se je stekla. Žaloval sem, kakor da bi bio to nedvomen del in naznalo neke nesreče. Toda počasi se mi je povrnila dobro volja, nastavil sem jo na slepo sreco in kazal svojim siutnjam naj se izgubi.

Naslednjega dne sem stopil v delavnico najbližjega urarja, da bi jo naravnal natančno po času. Ura mi je vzel iz rok in se pripravil, da jo naravna namesto mene. Potem je dejal:

"Gre za štiri minute nazaj — regulator je treba premakniti naprej."

Skušal sem, da ga zadržim, skušal sem ga prepričati, da gre ura popolnoma pravilno. Pa ne: vse, kar je uvidela ta zeljnata glava v lovske podobe, je bilo to, da gre ura za štir minute nazaj in da je rež regulator pomaknil malce naprej. In tako je izvršil mirno in pozitivno to sramotno dejanje, med tem ko sem jaz prestrašeno plesal okoli njega in moledoval, naj bi dal uru mit.

Ura je začela potem prehitelovati. Vsak dan je šla malo naprej. Prvi ten dan je obolela za ljuto mrzljino in utrip se je že zvišal na stopet-sjet udarcev v senki. Po dveh mesecih je ostavila vse ure v mestu taleč za seboj in je hitela za odmerek dneva preko trinajstih dnevov kolodarjem. Bila je že v nobenem in se je veselila prvega snežnika, ko j v obliko listje še sumelo vetr. Pomaknila je dan, ko ni moral plačati najemnino, skleniti vse račune in podobne stvari tako hitro in porazno bliže, da je isem več mogel mirno gledati. Mesec sem jo k urarju, da je učravna. Ta me je vprašal, ali sem jo dal kdaj popraviti. Zanikal sem — ne, nikoli ni bila potrebna popravitev.

Ampak ostanek dneva se je spet zakasnevala in potratila toliko časa, dokler je niso dohitele vse ure, ki jih je bila ostavila za seboj. In tako je prispeval po pretekli štiri in dvajsetih ur končno včisto točno ob pravem času in nihče ne bi mogel reči, da ni storila svoje dolnosti.

Toda vsak korektni povprečni čas je kaj dvomljiva čednost za uru in tako sem ponesel to ordanje drugemu urarju. Dejal je, da je zlomljeno pero. Dejal sem, da me zelo veseli, če ni nič hujšega. Po pravici povedano, se pojma nisem imel, kaj bi bilo to pero toda napravil. Vse je bilo dobro, da je dober konj dober konj, dokler ni prvič zbezljil, in dobra ura, je dobro ura, dokler je ni dobil kakšen povravljaj v roke. In navado je imel začudeno vprašati, kaj neki postanejo vsi ti loncevezi, puškarji, čevljari in podkovčki, ki jih gre slabo pa na to mu ni mogel nikoli nihče odgovoriti.

Dotični individij mi je rekel, da se je kristal upognil in verižica zamotala. Tudi je menil, da bi bilo treba del kolesja napol potem templati. Oskrbel je vse te reči in tedaj je deloval moj časomer brezhibno, samo da ju tu pa tam, potem ko se je bil po kakšnih osem ur in mnogih mučil, hipoma zašumel v vsej svoji notranosti in zabrenčal kakor čebele in kazalca sta se zavrtela s takšno naglito, da ju nis locil in da sta se zdeli kakor rahla pajčevina nad kazalnikom. Ostalih štiri in dvajset ur sta pretekla v šestih ali sedmih minutah, na kar sta obstala z močnim pookom.

S težkim srcem se stopil ponovno do nekega urarja in opazoval, kako uro razdira. Potem sem se pripravil, da ga strogo zasilim — kajti stvar je postajala zelo resna. Ura je stala prvočno dve sto dolarjev in dva do tri tisoč sem jih zapravil, mislim, za poporavila. Ako sem čakal in opazoval, sem spoznal v urarju starega znanca — nekdanjega strojnika na parni ladji in nikakor ni bil te dober strojnik. Skrbno je preiskal vse dele kolesja, prav kakor so delali drugi urarji, in potem je podal z isto takšno preprivečevalnostjo svoje mnenje.

Dejal je:

"Preveč pare nareja, morali bi obesiti Monkyjev privijač na varnostno klopnico."

Pri tej priči sem mu raztrešil lobanje in ga dal pokopati na svoje stroške.

Moj stric Bill (žal, je že mrtev!) je imel navado reči, da je dober konj dober konj, dokler ni prvič zbezljil, in dobra ura, je dobro ura, dokler je ni dobil kakšen povravljaj v roke. In navado je imel začudeno vprašati, kaj neki postanejo vsi ti loncevezi, puškarji, čevljari in podkovčki, ki jih gre slabo pa na to mu ni mogel nikoli nihče odgovoriti.

Tragična smrt invalida.

V Rudniku se je poročil tamozni posestnik in mizar France Žuij, vojni invalid in brez desne noge, ki mu jo je nadomeščala proteza. Že ob poroki so opažali ljudje, da pri Francetu ni nekaj v redu. Pretekli dni se je Francetovo stanje že poslabšalo. France je začel besneti in se je končno zaprl v svojo sobo. Te dni ga je obiskal njegov prijatelj sosed Lovrenc, ki je ugotovil, da je ubogi France zblaznil. Poklicani zdravnik je sam odredil Francetovo prevoz v umobolničko. Prevoz je bil pa odložen zaradi posmanjkanja prestora. Nato se je France zopet malo pomiril in je posmagal krmiti živilo, nakar je mama neznanokom izginil in zanj trajala ga je našla neka sosedka občenega na vznosu Golovca.

Ta je razdrli v same koščke in vrtel podtrine pod svojim povečanim steklom sem in tja na potem je dejal, da leži krvidu na nihalniku. Popravil ga je in spravil u tek. Sedaj je opravil svoje delo izvrstno — samo da sta se kazalca vsakih deset minut sklenili kakor škarje in korakala od tega tega trenutka dalje skupaj. Najstarejši mož na svetu ne bi s takšno uro ugani, kaj je glava ali rep pri dnevu in tako sem šel, da jo dam spet popraviti.

Namesto psa ustrelil otroka.

V Bosanski Krupi je bil te dni Mijo Mašič obsojen na štiri mesece težke ječe ker je nekega večera namesto na psa streljal na triletnega otroka na ulici. Otroka so takoj prepeljali v bolničko, a pomocič zanj ni bilo. Mašič se je zagvarjal, da je bil usodenega večera pijan in je streljal na otroka v mnenju, da se mu bliza pes.

DOMACA ZDRAVILA

V zalogu imam jedilne dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domaća zdravila, katera priznava mr. Knajp knjig — DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katere je nakratko popisana vsaka rastolina za kaj se rabiti.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.

MATH PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

IDA KREUTZBERG:

Opicje zgodbe s Sumatre.

V bližini Medana živi poljedelec, ki se po strani bavi s "počlovečevanjem" orangutanom. Tri velike opice so njegovi domači tovarisi: Sultan, dorasel individij nevarne zunanjosti, Charly napol dorasel, nekoliko bojazljiv mladenci, in orangutanska dama za katero se potrebujeva oba.

Kadar sem se zjutraj pripeljal s svojim avtom, da bi filmal te slike tri prijatelje, je sedel vsak dejanja željan na svojih vislicah v hiši gospoda Dinkla. Najprvo je prišlo do vilarnega pozdravnega prizora, im me je Sultan opazil, se je vrzel s svojih 6 do 8 m visokih vislic na tla — vselej sem se prestrashil, da se ubije. Potem mi je vedno stresel roko in me objel z roki nežno okoli vrata. Gorje, če sem se drznil pozdraviti najpribližnejšega gospoda.

Posebno naklonjenost goji Sultan do nekega malega psa. Po celi ure se bavi s tem, da ga posveti v začetne pojme poljubovanja. Če ga pri tem gledam, mu moram biti hvaležna da me smatra očitno zmožno te umetnosti in mi poukrihrami.

Med tem se je vrnil gospod Dinkel s svoje plantaze in me povabil na obed. To je tudi za moje opicje prijatelje pomemben trenutek, naši mizi pristavimo mizico s tremi stoli, ki so k njej pribit. Sultan Charly in madam sedajo vsak na svoj prestol. Strežaj lahko prične servirati. Pred vsakega položi pličevast krožnik z rožem in zelenjavom; to jih gre v slast in jedo seveda z žlico in vilicami. Toda jedi, ki jih prinašajo na našo mizo, jih po vsej priliki bolj privlačujejo. Vedno zonja se oglašajo s ponizno srčino. Moji braci geto vse vedo, kako orgačutan prosi. Zapiski se si čim večjim hruponi z rokami in si plha z našpitenimi ustnicami takoj dolgo vanje, da mu prščno ustrežijo. Saj se ne moreš uigrati in kočič za koščkom roba na opeko mizo.

Medtem se je Sultan na bolesti ljubčesnosti in ker ni bil dovolj močan, da bi lomil metrske dolge veje, si je izmisli drug trik. Sedel je pred mano na tla, ko je prvi pozdravni vihar prešel. Zgrabil me je zavratno z rokami za gleznic. Ko je na način zasidal obe nogi, je vedel, da ima dovolj časa, stresti vse svoje otroško srce pred mano. Četvorico opicijih nog spravi cloveka lahkovo največjo zadrgo. Če si se srečno rešil dveh, te držijo obe drugi tem krčeviteje a da bi dve opice roki ržali z eno samo človečko roko, to je radi temperamenta v njiju nemogoče. Če Charly ni hotel popustiti, mi je prisel Sultan na pomoč, pa to ni bilo radi viteštva, temveč zaradi sebečnosti, kajti potem me je poskusil seveda on zasidrati v svoje roke. Če ni nic drugega pomagalo, je izrekel poljedelec oblastno besedo: kajti njegovi malajski služabniki so se opie preveč bali, da bi mi priščeli na pomoč.

Ko sem si srečno opristila gleznic, sem prijela obe opice pod pazduhe, vsake na eno stran in sem ju vedla na prostor, kjer sem ju menjala filmati. Seveda sem snemala samo prizore iz njunega vsakdanjega življenja in nič dresurnih umetnin, na pr. kopel v soboto zvercer. Na mizo so postavili tri velika veda z vodo; da bi bila stvar zavabnejša, so dali v vsako vedro nekaj perila, ki je bilo potrebno praviti. Tako so opice naskočile vede in napredovali v svojem znanju. Prazne steklenice alkoholnih piča, ki stojijo na naši mizi, preispreči v vsa stanovanjska krize. Če ne da vrat steklenice niti kapljice več od sebe poskuša z dnem. Ta in tam se mu posreči, da iznake polno steklenico. Nič ni zabavnejše nego prisluškovati opiti opici.

Pri Sultanu sem stanovanjsko uradu in vprašati steklenika ali posredovalca, kar ni posebno prijetno. V Berlinu so zelo strogi predpisi o prostih zaseženih in z javno pomočjo zgrajenih stanovanjih. Veljavni so kar trije stanovanjski zakoni. Zakon ne branii nikomur, kdo hoče stanovati v Berlinu, najeti si stanovanje in naseliti se v njem. To pa ni tako lahko, kakor bi clovek misil. Prednost imajo nemški državljan, ki bivali že od 1. oktobra 1919 v Berlinu. Če se hoče tak Berlinian čenilj in izseliti iz domače hiše, če se hoče počnajemnik preseliti v lastno stanovanje ali če je nevarnost, da se mu strop poruši na glavo, kar se je v Berlinu že večkrat prizetilo, se mu dolgača polno steklenico vseženja vpiše v stanovanje, obsegajočo največ štiri sobe. Kdo izpolni vse te pogoje, dobri zeleni listek in lahko izbere stanovanje v novih mestnih hišah. More pa imeti nekaj denarja, kajti podatki maza do 400 do 500 mark. Stanovanja v novih hišah so zelo ozka in nizka, centralne kurje nimajo in topla voda se dobri v jih redko. Najemnina znaša 30 do 45 mark mesečno za vsako sobo.

Pri Sultanu sem odkrila pravljico samostojno premišljevanje. Če sem ga kdaj filmala v polnem tropskem solncu, je odtrgal list z bližnjega banananca in ga držal nad glavo kakovit senčnik. Če ni mogel dobiti velikega lista, tedaj je vzel vsaj nekoliko hladnih, manjših listov in si jih del takor obvezo na celo. Njegovo največje veselje so avtomobiliske vožnje. Stoji pokončno za vonkom, mu ovije roke okoli vrata in strmi neprestano v krimilo. Če je večnja trajala dve, tri ure, je od vsega doživljenega in opazovanega tako izmučen, da pada na zaspni kakor majhen otrok, če se vozstavi. Če potegne voz naprej se takoj prebudi in se poda na svoje opazovališče, od katerega se ne gane. Če pa se drznejno odpeljati se z avtom brez njega, morda za ljudni vse, kar more s svojim vislici dosegči.

Reči moram, da bi bila svoje tri crangutanske prijatelje najrajsja vselej s seboj v Berlin.

BLAZNIKOVIH PRATIK —

nimamo več v zalogi. Zato jih ne naročajte. Knjigarna Glas Naroda.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan.

KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK!

Ali ste že zavarovali za slučaj bolezni, nezgode ali smrti?

Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoličke Jedinote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podprtornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1,100,000.00, članstvo nad 20,000. Nova društva se lahko vstanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 8. članji. Pristopni prost.

Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ.

Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minnesota.

Naročite
SLOVENSKO-AMERIKANSKI
KOLEDAR
za leto 1930

ki je letos izredno zanimiv.

POŠLJEMO VAM GA POŠTNINE PROSTO ZA

50c

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

Milijon Berlinčanov išče stanovanja.

O stanovanjski krizi v Berlinu kopalnic in predobnovimajo, s hodičajo prijave na stanovanjskih nika se pride naravnost v kuhihura, kjer se je priglasilo 250.000 ino. Oprema za sobo stane 50 do 100 mark in če računamo se stroški za selitev, pridevimo do zaključka. 250.000 rodbin išče malo stanovanja, drugi bi pa radi imeli srednja in večja. Berlinški list "Tempo" opisuje stanovanjsko krizo in križev pot, ki ga morajo prehoditi, predno dobre stanovanja, če jih sploh dobi.

Najprej se je treba prijaviti stanovanjskemu uradu in vprašati steklenika ali posredovalca, kar ni posebno prijetno. V Berlinu so zelo strogi predpisi o prostih zaseženih in z javno pomočjo zgrajenih stanovanjih. Veljavni so kar trije stanovanjski zakoni. Zakon ne branii nikomur, kdo hoče stanovati v Berlinu, najeti si stanovanje in naseliti se v njem. To pa ni tako lahko, kakor bi clovek misil. Prednost imajo nemški državljan, ki bivali že od 1. oktobra 1919 v Berlinu. Če se hoče tak Berlinian čenilj in izseliti iz domače hiše, če se hoče počnajemnik preseliti v lastno stanovanje ali če je nevarnost, da se mu strop poruši na glavo, kar se je v Berlinu že večkrat prizetilo, se mu dolgača polno steklenico vseženja vpiše v Berlinu mnogo po več let, predno dobre stanovanja. Rođbine brez otrok morajo biti vpisane 2 leti in pol v seznamu stanovanjskega urada, rodbine z enim ali dvema otrokoma dve leti, a brez otrokana se ozira stanovanjski urad samo na rodbine, ki imajo najmanj štiri otroke ali katerim preti nevarnost nezajedljivih bolezni, daljša na rodbine vojnih invalidov, državnih uradnikov in beguncov iz zasedenega čenilja. V zameno pa mora dati vsak prislavec malo stanovanje, obsegajočo največ štiri sobe. Kdo izpolni vse te pogoje, dobri zeleni listek in lahko izbere stanovanje v novih mestnih hišah. More pa imeti nekaj denarja, kajti podatki maza do 400 do 500 mark. Stanovanja v novih hišah so zelo ozka in nizka, centralne kurje nimajo in topla voda se dobri v jih redko. Najemnina znaša 30 do 45 mark mesečno za vsako sobo.

Lažje je dobiti stanovanje v novih hišah. Teoretično ima pravico do obli vrst stanovanj v novih hišah, namreč v omih, ki so bile zgrajene s pomočjo državne hipoteke in v omih, katere je zgrajena mestna čebina. Druga kategorija stanovanj je cenzija, toda stanovanje v mestni hiši je zelo težko dobiti. Prosilice je toliko, da čenilj mnogo po več let, predno dobre stanovanja. Rođbine brez otrok morajo biti vpisane 2 leti in pol v seznamu stanovanjskega urada, rodbine z enim ali dvema otrokoma dve leti, a brez otrokana se ozira stanovanjski urad samo na ro

Najdenka.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

Vaše rože so v resnici občudovanja vredne, dragi prijatelji! Prekašo celo slavne rože na gradu...

Ali se vam zdi, gospod župnik? Veseli me, če pravite kaj takega.

Ogovorjeni se je nasmehnil potihem. Z ljubezničnim pogledom se je očri po svojih rožah ki so cveteli z belimi, rdečimi in rmenimi cveti ter polnilo orzajce z mamečim vonjem. Tako gosto so se dvigale rože navzgor, da je bilo komaj mogoče videti še zid. Kot hiša iz pravljic se je zdela vsem učiteljeva hiša. Ni ga bilo skoro mimočočega, ki bi se za trenutek ne ustavljal ter se napil lepote, ki ga je še nekaj časa polnila z nedolčeno veseljstvo.

Župnik je stal ob vrtni ograji v polovici višine moškega ter se zavjal z učiteljem, ki je delal v svojem vrtu.

Junijsko solnce je vroče pripekalo. Soparica je ležala nad prostrano deželo ter nekoliko zakrivala jasno sinjino nebo.

— Dež bi bil zelo dobrodošel! — je rekel župnik, ko se je na vaški cesti pripeljal mimo voz ter dvignil oblik prahu, ki je tudi ponesenil njegovo črno suknijo. Potrebal se je nahalko po ramenih ter rekel, zato na svojega prijatelja:

— Kovač ima nov voz!

— Da, gospod župnik, pripovedoval mi je včeraj o nakupu. Sedaj ga mora seveda pokazati!

— Ali so črešnje že zrele, dragi Lenc?

— Črne ne še, gospod župnik. Nekaj drugih pa sem poskusil že danes včeraj. In moje Ananas-jagode so tako dobro obrodile! Par funtov sem jih že prodal!

— Vaš vrt je uoren na dolgo in široko, gospod Lenc. Skoro bi vam zavidal, a kot duhovnik ne smem imeti takih občutkov, — se je smerhal župnik. — Jaz sam nimam toliko sreče s svojim vrom! Moja praktična žena me pogosto ozemera, češ da sem pri vrtnarskem delu tako neroden...

— Če bi vedno živel na deželi kot jaz, gospod pastor, bi vam bilo to delo tudi bolj lahko. Vse mora biti nauceno in izurjeno! Jaz za svojo osebo moram reči, da se oprijemam svojega vrta in da se iz tega razloga nisem še nikdar potrudil, da bi me prestavili v mesto. Zimski meseci prenašam lahko v družbi naših klasikov, nakar je zopeč treba prijeti delati. Kadar pa je seme posejano ter opazujem brštenje in narastek je tako kot z mojimi otroci, — le da je zemlja dooti bolj voljna in hvaležna kot marsikatero troško srce... V vseh otrocih bi rad videl, kako bi vzhajala bodoča zetev...

Zupnik se je nekoliko zamislil ter rekel nato:

— Na vsak način pa imate lažje kot pa jaz, dragi Lenc. Vam zupane duše so mehke teh zmožne utisov, — a kakšna kamenita, s trnjem posejana tla morago obdelovati jaz sam! Pogosto mi hodič zastati roki in plug se mora skrhati, če človek naleti na toliko ovir. Klub temu pa ne sme človek obupavati...

Zupnik je privlekle ven uro.

— Kaj, že pet proč! Mislim, da sem se nekoliko zamudil. Moja žena me bo čakala. Žene župnikov in zdravnikov se morajo navaditi čakaniti!

— Ali smem prositi gospoda župnika, če hoče vzeti par rož za seno?

— Prosim vas, ne oropajte samega sebe! — je ugovarjal duhovnik, dasiravno je bil udan z vsem svojim srcem rožam ter se težko ločil od vase posamezne.

— Vendar, gospod župnik, dovolite mi to veselje! — Kristel, prinesi mi škarje, nakar je nekako devetletni deček takoj prinesel zahtevano.

Bil je eden fant z rjavimi, lahko kodrastimi lasmi in temnimi očmi. Izraz ljubkega, otroškega obraza pa je bil resen ter skoro potlačen.

— No, gospod župnik bi lahko že davno vstopili! — je rekel učitelj Lenc, ko je odpril vrata vrta.

— No, torej za par minut! Mislim, da bom to lahko zagovarjal pred strogo hišno častjo!

Oba gospoda sta stala pred veliko rožnato gredico, kjer so bile vse rože popolne.

Učitelj je odrezal en cvet.

— Da ne bo huda gospa. Cvetke ustvarjajo najbolj čista veselja! Poglejte, tukaj so krasni klinčki in jeseni, kadar cveto dalije, je ta del vrta krasen, moj lukišus in moj paradiž!

Zupnik je rad poslušal slavospev učitelja glede njegovih rož ter prav tako glede njegovega sadja in sočivja. upnik pa je hvalil iz posnega prepričanja, kajti le redkokdaj je bilo mogoče videti tako skrbno zasnovan in gojen vrt.

Kako krasno so se smehljale jagode! In vse drugo sadje.

In sočivje!

— V prihodnjem letu mi morate svetovati in pomagati, da bo postal moj vrt tudi tak kot vaš! Moj predhodnik je župniški vrt nekoliko sanemaril, — kajti on se je zanimal le za svoje knjige. Ah, malo Kristel, kako si zatožil v knjigi! Kaj pa čitaš tako pridno?

Oba gospoda sta prišla pri hoji skozi vrt naprej. Župnik je obstal pred dečkom, ki je sedel na majhni stolici pred lopo ter držal knjigo na kolenih. Ljubko je župnik položil roko na rjave kodeli mladiča, ki mu je takoj izročil svojo knjigo.

— Ah, Grimmova pravljice!

— Nas Kristel! Jez ravnost neumen na knjige in nobena stvar mu ne napravi večjega vesela kot nova knjiga!

Ker je bil pretekli teden priden in ubogljiv, sme v nedeljo popoldne čitati pravljice!

— In vaša žena, dragi Lenc? — je prislo čisto počasi in previdno preko ustnic župnika, ki je stal medtem pri vratah ter se poslavjal.

— Kot ponavadi, gospod župnik!

Kot v telesnih bolečinah so se stisnile obrvi učitelja in preko njegovega obraza je legla globoka senca.

— Zopet na pokopalnišču?

Učitelj Lenc je žalostno pokimal.

— Se pred dveimi urami je odšla proč in še sedaj se ni vrnila! Meni trga srce, vendar pa sem brez moči, kajti jaz ne smem ničesar reči, kajti drugade me pridne takoj: zmerjati ter mi očitati, da nimam nikakega arca! — je nadaljeval Lenc zelo potrd. — Očita mi, ker ne sedim slehri dan in po ure pri majhnem grobju! Iz naše hiše je izginilo vsak veselje izra smrti male Marije. Poglejte našega fanta, Kristela, gospod župnik! On so komaj drzne govoriti v navzočnosti matere. V svoji prvi bolesti ga je celo sama delala odgovornim za nesrečo, čeprav ga je ona sama poslala na dvorišče, da nabers nekaj drv. In Kristel ne more pozabiti tega krivčnega ocitanja. Iza onega časa se je popoloma izpremenil. Iz veselega fanta je postal čemeren, ustrahovan otrok in jaz sam trpm najbolj strašno nad tem. S svojo ženo moram biti skrajno previden in popustljiv, da ne zbol na duhu. Ta njena žalost je še znak duševne obolosti. To neprestano tuhanje in to zakopavanje v bolečino...

Učitelj je globoko vdihnil.

— Ce bi imela vaša žena kake skrbi, bi že lahko pregnali to njeni potrost...

Zupnik se je pomislil, kot da išče pravih besed.

(Dalje prihodnjih.)

Turška nedelja.

Vobče se lahko reče, da napreduje Turcija pod vodstvom Kemala paša z orjaškim koraki. Diktator, mož gladnega in trezlega razuma, ki se je odrekel tradicijam stare domovine, da jo obnovi s svetimi sokovi zapada, neumorno dela na tem, da uvede svojo državo v evropski kulturni krog navzak nezadovoljstvu starinov. A stari svet admira, čeprav počasi, njegov prostor pa poplavila boder naraščaj, ki ne posveča pozornosti samo kranu, ampak tudi gospodarski blaginji in napredku dežele. Kemal si na vso moč prizadeva, da bi dignil turško ljudstvo moralno in gromoto. Zato išče za svojo državo novih virov gmotne blaginje, za ljudstvo pa zasluga, ki bi prijel njegovi eksistenci. Seveda zadeva pri teh reformah korak za korakom na ovire. Treba se je torej boriti zoper stare predsdokde, obenem pa uvajati novotarie, kar pomeni bojn na dveh frontah, za uspeh v novi smeri.

Turčija je imela doslej petek za praznični dan v tednu. V zadnjih dveh letih pa se je pojavilo gibanje, ki stremi za odpravo petka in njegovo nadomestitev z nedeljo. Muslimani se temu seveda upirajo.

Ko se je pojavila misel o odstranitvi petka in o njegovi nadomestitvi z nedeljo prvič v turški javnosti, se je bilo batiti, da izbruhne v Turčiji velik odpor zoper namenjano reformo. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju. Dve leti je na tačnič omehčaval Turčijo, in šele sedaj smatra, da je prišel pravi čas za udejstvitev tega načrta. Ves tača so Turki lahko razmisljali o umestnosti in neumestnosti namenjene reforme. Kemal je videl, da se le ne more ukrepiti tako čez noč in je zato modro pustil, da je minilo nekaj časa v razpravljanju o tem vprašanju.